

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 319/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ] ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Nitre z 10. decembra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 236/2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. marca 2010 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) z 10. decembra 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 236/2009.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom z 5. novembra 2007 na Okresnom súde Nitra (ďalej len „okresný súd“) domáhal zaplataenia nemajetkovej

ujmy vo výške 500 000 Sk z titulu náhrady škody spôsobenej mu nesprávnym úradným postupom odporcu, za ktorého označil Slovenskú republiku, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny. Podstata pochybenia mala podľa sťažovateľa spočívať v nesprávnom úradnom postupe Okresného národného výboru [REDAKOVANÉ], Odboru sociálneho zabezpečenia, ktorý ako kolízny opatrovník podal 15. decembra 1970 na okresnom súde návrh na určenie otcovstva k maloletému [REDAKOVANÉ] (sťažovateľovi), smerujúci voči [REDAKOVANÉ]. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 14 C 1422/70. Návrh bol zamietnutý rozsudkom Krajského súdu v Bratislave ako súdu odvolacieho pod sp. zn. 13 Co 339/75 z 10. júna 1976, ktorý nadobudol právoplatnosť 10. augusta 1976. Podľa sťažovateľa kolízny opatrovník porušil svoje povinnosti tým, že neoznámil súdu skutočnosť, že jeho matka [REDAKOVANÉ] bola rozsudkom okresného súdu pod sp. zn. 11 Nc 1130/73 z 28. mája 1975, právoplatného 14. augusta 1975, úplne pozbavená spôsobilosti na právne úkony a za opatrovníčku jej bola určená [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ ďalej videl pochybenie kolízneho opatrovníka v tom, že nežadovúžil súdu doklad svedčiaci o tom, že jeho matka a jej bývalý manžel v kritickom období pre splodenie dieťaťa žili v spoločnej domácnosti, o čom svedčí záznam v priestupkovom referáte, v ktorom boli v tom čase riešení. Tým došlo podľa názoru sťažovateľa k zmareniu spravodlivého rozhodnutia, čo malo za následok vznik „... nenapraviteľnej škody ktorá je spôsobená na výživnom a k sťaženiu spoločenského uplatnenia pre neuspokojenie jeho spoločenských potrieb materiálnej povahy pre spôsobené nesprávne úradné postupy“.

3. Sťažovateľ zmeneným návrhom z 29. októbra 2008 žiadal, aby súd určil, že skutok uvedený v návrhu sa stal a aby určil, že Slovenská republika mu spôsobila celoživotnú traumu. Návrh v časti zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 500 000 Sk vzal späť. Okresný súd zmenu návrhu na začatie konania pripustil a konanie v časti o zaplataenie nemajetkovej ujmy vo výške 500 000 Sk zastavil. Sťažovateľ ďalším zmeneným návrhom navrhol, aby súd určil, že došlo k porušeniu právneho vzťahu u odporcu na základe nesprávneho úradného postupu kolízneho opatrovníka, a to nežadovúžením dôkazného prostriedku v konaní o určenie otcovstva, neoznámením procesnej nespôsobilosti jeho matky z dôvodu jej úplného pozbavenia spôsobilosti na právne úkony a neúčast'ou

kolízneho opatrovníka na pojednávaniach v odvolacom konaní. Tým malo dôjsť k zníženiu ľudskej dôstojnosti sťažovateľa.

4. Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom sp. zn. 17 C 275/2007 z 20. júla 2009 tak, že návrh zamietol a zaviazal sťažovateľa zaplatiť odporcovi trovy konania vo výške 63,68 €. Okresný súd dospel k názoru, že sťažovateľ nepreukázal existenciu naliehavého právneho záujmu na predmetnej určovacej žalobe. Súd dospel k záveru, že určovacou žalobou sťažovateľa, že došlo k porušeniu právneho vzťahu na základe nesprávneho úradného postupu odporcu, sa nevyrieši konanie o určenie otcovstva (ktoré sa ani nezačne, ani sa neobnoví, a týmto konaním sa nedá ani podnet na začatie konania o určenie otcovstva). Preto takéto rozhodnutie ani nespôsobí zmenu žiadneho právneho vzťahu, ani neodstráni právnu neistotu navrhovateľa vo vzťahu k odporcovi. Rozhodnutie okresného súdu napadol sťažovateľ 27. júla 2009 odvolaním, v ktorom navrhol, aby krajský súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Sťažovateľ namietal, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli zo strany navrhovateľa nie vlastnou vinou uplatnené s poukazom na ustanovenie § 205 ods. 2 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

5. O odvolaní rozhodol krajský súd rozsudkom z 10. decembra 2009 tak, že prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. Odvolací súd sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa, keď bol toho názoru, že súd úplne zistil skutkový stav, na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil.

6. Sťažovateľ sa domnieva, že postupom a rozhodnutím krajského súdu došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, a preto žiada, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„i/ Základné právo a slobody u [redacted] upravené v čl. 46 ods. 2, čl.

Ústavy Slovenskej republiky, postupom Odvolacieho Krajského súdu v konaní vo veci o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom pod spis. zn. 17C 275/2009, v Rozhodnutí č. 8Co/236/2009 –263 bolo porušené.

ii/ Rozhodnutie č. 8Co/236/2009 –263 vydaného zo dňa 10.12.2009 odvolacím Krajským súdom v Nitre zrušuje, a vec vracia na ďalšie konanie.

iii/ Krajskému súdu v Nitre prikazuje, aby vo veci o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom začal konať a zakazuje v porušovaní základného práva a slobody.“

Ústavnému súdu bolo doručené 15. júna 2010 doplnenie sťažnosti označené ako „Doplnenie podania zo dňa 15.03.2010“, ktorým sťažovateľ upravil výrok (petit) nálezu, ktorého vydania sa od ústavného súdu domáha takto :

„i/ Základné právo a slobody u [REDAKOVANÉ] upravené v čl. 46 ods. 2, čl. Ústavy Slovenskej republiky, postupom Odvolacieho Krajského súdu v konaní vo veci o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom pod spis. zn. 17C 275/2009, v Rozhodnutí č. 8Co/236/2009 –263 bolo porušené.

ii/ Rozhodnutie č. 8Co/236/2009 –263 vydaného zo dňa 10.12.2009 odvolacím Krajským súdom v Nitre zrušuje, a vec zastavuje.

iii/ Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky prikazuje, aby vo veci o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom vrátil navrhovateľovi [REDAKOVANÉ] súdne trovy vo výške 63,70,- eur.“

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 127/2010).

11. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

12. Ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy, ktorého sa sťažovateľ domáha, vo svojej podstate predstavuje kompetenčné ustanovenie určujúce, kedy súdna moc preskúmava rozhodnutia orgánov verejnej správy, než o ustanovenie zakladajúce základné právo. Preto ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy nie je priamo aplikovateľné na konkrétny individuálny

prípád sťažovateľa, ktorý prebiehal pred všeobecnými súdmi. Základné právo je priznané už v čl. 46 ods. 1 ústavy. Z uvedeného dôvodu možno potom sťažnosť posúdiť ako zjavne neopodstatnenú.

13. Ústavný súd však vzhľadom na obsah sťažnosti, ako aj jej doplnenie sťažovateľom, ktoré mu bolo doručené 15. júna 2010, ako aj s ohľadom na § 31a zákona o ústavnom súde v nadväznosti na § 41 ods. 2 OSP sa sťažnosťou zaoberal z hľadiska možného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

14. Sťažovateľ predovšetkým považuje za porušenie svojho základného práva a slobody to, že krajský súd nenariadil na prerokovanie jeho odvolania pojednávanie. Tým mu bolo podľa jeho názoru znemožnené predniesť, upresniť a doplniť svoj návrh. Poukázal na to, že krajský súd už neprihliadol na jeho písomné doplnenie odvolania, ktoré podal 17. decembra 2009, pretože o odvolaní bolo rozhodnuté 10. decembra 2009. Podľa názoru sťažovateľa mu tým bolo znemožnené „*uviesť oprávnenosť zmeny označenia veci*“.

15. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu konštatuje, že tento postupoval v súlade s ustanoveniami relevantného právneho predpisu (§ 201 a nasl., a najmä § 214 ods. 2 OSP), ktoré odvolaciemu súdu umožňujú rozhodnúť o odvolaní bez nariadenia pojednávania. Preto takýto postup nespôsobil porušenie základného práva sťažovateľa. K ďalšej námietke sťažovateľa, že mu týmto postupom súdu bolo odopreté oprávnenie upresniť a doplniť svoj návrh, ústavný súd poukazuje na ustanovenie § 205 ods. 3 OSP, podľa ktorého rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie. Preto ani v prípade, ak by krajský súd nariadil na prerokovanie odvolania pojednávanie, súd by už na prípadné ďalšie sťažovateľove doplnenia nebral zreteľ. V tejto súvislosti ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Krajský súd sa ako súd odvolací v občianskom súdnom konaní odvolaním sťažovateľa riadne zaoberal a napadnuté rozhodnutie okresného súdu v celom napadnutom rozsahu vrátane konania, ktoré mu

predchádzalo, preskúmal. Rozsudok krajského súdu je náležite odôvodnený, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov vrátane argumentácie sťažovateľa obsiahnutej v jeho odvolaní. Rozsudok krajského súdu preto nemožno považovať za arbitrárny či svojvoľný.

16. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavne neopodstatnenosti.

17. Keďže sťažnosť bola odmietnutá z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2010